



SOME RIGHTS RESERVED

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Ickekommersiell-Ingå bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> Verket har publicerats i [www.globalarkivet.se](http://www.globalarkivet.se).



Jane Karlsson

Konstintresserade.

# Besökarna intressantare än konsten

## På konstutställning i Kabul.

**G**löm för en stund allt elände och tänk på vackra bergsmassiv och vänliga, nyfikna människor. Jag är i Bagh-e-Babur, Baburs trädgårdar, som är en fantastisk oas mitt i Kabul. Mausoléet över Babur, Mogulrikets grundare, och hans släktingar och den lilla öppna moskén som sägs ha varit förlaga till Taj Mahal finns här. Allt var förstört; varenda träd nedhugget eller sönderskjutet när frontlinjen gick just här under det tidiga 1990-talet. Aga Khan's Trust for Culture arbetar intensivt med restaurering av vad som finns kvar och nyuppbyggnad av helt förstörda delar.

**Text: Jane Karlsson**



Jane är före detta projektassistent för SAKs vänskolearbete och har arbetat för SAK i Kabul i två år. Nu har det blivit dags för Jane att åka hem till Sverige. Nya utmaningar väntar. Afghanistan-nytt passar på att tacka för tiden som varit och önskar lycka till!

Nu är det åter vackert i trädgården och afghanska ungdomar och familjer spenderar fredagarna med picknickkorgen i gräset eller tar en promenad i det gröna. Det är ett andningshål; tänk för ett barn att få komma till en öppen grön plats när man vanligen spenderar sin tillvaro i dunkla trånga rum där hela storfamiljen delar på ytor ofta inte mycket större än våra innerstadsettor.

I drottningens palats eller Haremsarai som den stora ny-



Mogulhärskaren Baburs gravmonument.



Babur garden är en oas i Kabul. Här drottningens palats Haremsarai.

renoverade byggnaden längst upp i trädgården kallas finns idag en modern konstutställning ...vänta nu, jag är i Kabul. Jag är verkligen fortfarande i Kabul, stannar jag och tänker medan jag går genom konstutställningen.

Jag tittar mer på afghanerna som tittar på konsten än på själva konsten. De har nog aldrig sett något liknande. De är många, de är unga och glada grabbar som tystnar när jag kommer in. De tittar minst lika mycket på mig som på konsten men de är där och de tar del av nya moderna kulturuttryck från sin egen region.

En afghansk man vid ingången förmanar några små pojkar att de inte får ta i konstverken. Andra unga afghaner visar runt små grupper och förklarar vad det är de ser. En kille säger till mig att han inte gillar konsten, men sen ändrar han sig och säger att han tycker om den. Han pekar på en tavla och säger:

– Den här är gjord av en afghan. Han kan vara stolt över något, det finns annat än elände.

Living Traditions – Contemporary Art from Afghanistan, Iran and Pakistan kallas utställningen och det är Turquoise Mountain Foundation, en organisation som arbetar med att bevara och återuppliva traditionella, uråldriga, hantverksmetoder som har satt samman utställningen. Det är en typisk konstutställning, sådan som vi tänker oss dem. Vita rum, god belysning, verk efter verk men det är konst från härifrån. Det mesta är tavlor men också några installationer. Det som presenteras är verk av konstnärer som låter sig inspireras av de traditionella konstformerna; minitayr-måleri, kalligrafi och så vidare. De leker med arvet, förvanskar och förvandlar det till oigenkännlighet men med stor respekt som jag uppfattar det.

**JAG MÅSTE NOG ÅTERVÄNDA** en eller ett par gånger till när jag smält att utställningen står i Kabul och faktiskt titta på konsten. Jag kan bara inte förmå mig att koncentrera mig på den under det här besöket. Jag är helt fascinerad bara av att den finns och av att se afghaner ta del av den. Det är så oerhört viktigt att åter bygga upp den afghanska identiteten, självförtroendet, nationen. Den förlorade generationen, de som aldrig eller bara stötvis fått gå i skolan, de som inte vet annat än konflikt, behöver påminnas om sitt, fantastiska, kulturella arv och bygga vidare på det. •



Vacker arkitektur. Moskén sägs vara en förlaga till Taj Mahal.